

วิธีดำเนินการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูล กลุ่มตัวอย่างประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ๑ ชุด โดยได้สำรวจและศึกษาแบบสอบถามของงานวิจัยทางค่านิยมของผู้อื่น ๆ ในประเทศไทย และจากสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น แบบสอบถามแบ่ง เป็น ๓ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามชนิดเลือกตอบและเติมข้อความในเรื่องต่อไปนี้

- ก. เพศ อายุ สัญชาติ ศาสนา และผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับบิดามารดา คือ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัว การศึกษา อาชีพและที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ ตามถึงลักษณะการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน แบ่ง เป็น ๓ ลักษณะคือ

- ก. ลักษณะการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนที่เข้มงวดกวดขัน (Authoritative Rearing)
- ข. ลักษณะการเลี้ยงดูอบรมที่ไม่เข้มงวดกวดขันนัก (Democratic Rearing)

ค. ลักษณะการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนที่บิดา-มารดาปล่อยอิสระเสรีมาก

(Laissez - Faire Rearing)

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบลิเคอร์ต (Likert Scale) ชนิด ๕ คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม ๑๒ เรื่อง เรียงลำดับดังนี้

๑. ความรับผิดชอบ
๒. ความซื่อสัตย์สุจริต
๓. ความมีเหตุผล
๔. ความกตัญญูกตเวที
๕. ความมีระเบียบวินัย
๖. ความเสียสละ
๗. ความอดทน
๘. ความยุติธรรม
๙. ความอุทิศสาคะ
๑๐. การประหยัดและออมทรัพย์
๑๑. การให้อภัย
๑๒. การเคารพอาวุโส

การพิจารณาเลือกและเรียงลำดับความสำคัญของลักษณะทางจริยธรรม ๑๒ ข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากผลการศึกษาค้นคว้าเลือกคุณลักษณะจริยธรรมที่เห็นว่าสำคัญมากของผู้ทรงคุณวุฒิที่สนใจ เกี่ยวกับจริยธรรมของเยาวชนไทย จำนวน ๒๖ ท่าน เช่น ม.จ.หญิง พูนพิศมัย ศึกษกุล ศาสตราจารย์ สัญญา ธรรมศักดิ์ ทานปัญญานันทภิกขุ คร.ปุย โรจนนุรานนท์ พระครูพิศาลธรรมโกศล (แพร เชื้อไม้) เป็นต้น ซึ่งสรุปผลนาความนึกคิดส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นพิจารณาคัดเลือกและ

๘๓ คัดแบบสอบถามสำคัญ

จัดลำดับความสำคัญ

การปรับปรุงแบบสอบถาม

๑. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านจริยธรรมจำนวน ๓ ท่าน (ภูภาคผนวก ก.) ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาของคำถามทางจริยธรรม และการจัดรูปแบบของแบบสอบถาม

๒. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกและปรับปรุงจากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นตรงกันทั้ง ๓ ท่าน หรือ ๒ ใน ๓ เป็นเกณฑ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไข ได้คัดเลือกคุณลักษณะทางจริยธรรมไว้ ๑๐ หัวข้อ โดยตัดเรื่องความมีเหตุผล และการให้อภัยออกไป แล้วปรับปรุงคำถามและแก้ไขถ้อยคำให้ชัดเจนและเหมาะสม

๓. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสาริศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริง จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตัดข้อความที่เข้าใจยากและใช้ภาษาไม่ชัดเจนออก ได้แบบสอบถามที่นำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น ๑๐๐ ข้อ แบ่งได้ดังนี้คือ

๑. ความรับผิดชอบ มีจำนวนคำถาม ๑๓ ข้อ

๑ สุรพล นากวานิช, "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๑) : ๑๕๔ - ๑๕๕.

๒.	ความซื่อสัตย์สุจริต มีจำนวนคำถาม	๑๓	ข้อ
๓.	ความกตัญญูกตเวที	"	๑๐ ข้อ
๔.	ความมีระเบียบวินัย	"	๑๓ ข้อ
๕.	ความเสียสละ	"	๑๑ ข้อ
๖.	ความอดทน	"	๘ ข้อ
๗.	ความยุติธรรม	"	๗ ข้อ
๘.	ความอดทน	"	๗ ข้อ
๙.	การประหยัดและออมทรัพย์	"	๑๐ ข้อ
๑๐.	การเคารพอาวุโส	"	๘ ข้อ

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสหศึกษา (ประเภทสาธิต) ในกรุงเทพมหานคร ประเภทละ ๒๐๐ คน รวมจำนวน ๖๐๐ คน ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนรัฐบาลแยกเพศสุ่มโรงเรียนจำนวน ๒ โรงเรียน จากโรงเรียนรัฐบาลที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ดังนี้

๑.๑ โรงเรียนรัฐบาลชาย คือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

๑.๒ โรงเรียนรัฐบาลหญิง คือโรงเรียนศรีอยุธยา

๒. กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนราษฎร์แยกเพศที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒ โรงเรียนจากโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด

๒.๑ โรงเรียนราษฎร์ชาย คือโรงเรียนอัสสัมชัญ

๒.๒ โรงเรียนราษฎร์หญิง คือโรงเรียนเซนต์ยอห์น

๓. โรงเรียนสหศึกษาประเภทโรงเรียนสาธิต ที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
 ๕ คนเท่ากันคือ

๓.๑ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

๓.๒ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑

จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
		ชาย	หญิง	
โรงเรียนรัฐบาล	สวนกุหลาบวิทยาลัย	๑๐๐	—	๑๐๐
	ศรีอยุธยา	—	๑๐๐	๑๐๐
โรงเรียนราษฎร์	อัสสัมชัญ	๑๐๐	—	๑๐๐
	เซนต์ยอห์น	—	๑๐๐	๑๐๐
โรงเรียนสหศึกษา	สาธิตมหาวิทยาลัย - ศรีนครินทรวิโรฒ - (ประสานมิตร)	๕๐	๕๐	๑๐๐
	สาธิตจุฬาลงกรณ์ - มหาวิทยาลัย	๕๐	๕๐	๑๐๐
	รวม	๓๐๐	๓๐๐	๖๐๐

จากตารางที่ ๑ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทจาก
 ๖ โรงเรียน จำนวน ๖๐๐ คน แยกเป็นนักเรียนชาย โรงเรียนรัฐบาล ๑๐๐ คน นักเรียนหญิง

๑๐๐ คน นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ ชาย ๑๐๐ คน หญิง ๑๐๐ คน นักเรียนโรงเรียน
สาธิต ๒ โรง แต่ละโรงเป็นนักเรียนชาย ๕๐ คน นักเรียนหญิง ๕๐ คน

การพิจารณาเลือกโรงเรียนที่จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนแต่ละประเภท ได้
พิจารณาองค์ประกอบหลายด้าน เช่น เป็นโรงเรียนรัฐบาลประเภทที่มีนักเรียนชายล้วน
หรือนักเรียนหญิงล้วน มีจำนวนนักเรียนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของโรงเรียนรัฐบาลทั้งหมด
ในส่วนกลางได้ เป็นโรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนมานาน และมีชื่อเสียงในค่านิยมวิชาการ
และการอบรมนักเรียนทางค่านิยมธรรม เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และประการสุดท้าย
เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยมีความสะดวกในการติดต่อขอความร่วมมือในการอนุญาตให้นักเรียน
ตอบแบบสอบถาม และได้ใช้เกณฑ์เหล่านี้ในการพิจารณาเลือกตัวแทนโรงเรียนราษฎร์และ
โรงเรียนสาธิตในส่วนกลาง ในทำนองเดียวกัน

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ไปพบผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ด้วยตนเอง
และได้รับความร่วมมืออย่างดี และเต็มใจให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลใน
การวิจัย แม้จะเป็นเวลาที่นักเรียนใกล้จะทำการสอบประจำภาคตนแล้วก็ตาม บาง
โรงเรียนผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ทำการแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนและควบคุมการตอบ
แบบสอบถามด้วยตนเองในชั้นเรียน จึงทำให้สามารถเก็บข้อมูลคืนมาได้ครบจำนวนที่แจกไป
ยกเว้นบางโรงเรียนที่ผู้อำนวยการได้มอบหมายให้อาจารย์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
รับแบบสอบถามไปแจกให้นักเรียนตอบ แล้วรวบรวมกลับมา จึงทำให้ได้แบบสอบถามคืน
ไม่ครบ เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญและโรงเรียนศรีอยุธยา

ข้อมูลที่แจกไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ๒ โรง จำนวน ๒๐๐ ชุด ได้รับคืนมา
๔๔๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘๐ เนื่องจากเป็นระยะใกล้สอบประจำภาคตน ได้จำแนก
ข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วคัดออกเหลือแบบสอบถาม ๔๔๕ ชุด
คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑๐ ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒

จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
		ชาย	หญิง	
โรงเรียนรัฐบาล	๑. สวนกุหลาบวิทยาลัย	๖๒	—	๖๒
	๒. สตรีศรีอยุธยา	—	๖๖	๖๖
โรงเรียนราษฎร์	๑. อัสสัมชัญ	๖๕	—	๖๕
	๒. เขมะสิริอนุสรณ์	—	๕๑	๕๑
โรงเรียนสาธิต	๑. สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)	๔๕	๔๕	๙๐
	๒. สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๔	๓๗	๗๑
		206	239	

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวิเคราะห์ดังนี้

๑. การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคำตอบ (weight) โดยให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ ตามประเภทของคำถามคือ

แนวคำถามประเภทสนับสนุน เช่น ศาสนา เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวให้คนทำความดี

เมื่อตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน ๕

เมื่อตอบว่า เห็นด้วย ให้คะแนน ๔

เมื่อตอบว่า ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ๓

เมื่อตอบว่า	ไม่เห็นควย	ให้คะแนน	๒
เมื่อตอบว่า	ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	๑

แนวคำถามประเภทคัดค้าน เช่นผู้ชายไทยไม่จำเป็นต้องบวชเรียน

เมื่อตอบว่า	เห็นควยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	๑
เมื่อตอบว่า	เห็นควย	ให้คะแนน	๒
เมื่อตอบว่า	ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	๓
เมื่อตอบว่า	ไม่เห็นควย	ให้คะแนน	๔
เมื่อตอบว่า	ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	๕

๒. ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนสาธิต ผู้วิจัยนำผลมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวอย่างประชากรชายและหญิง แยกตามประเภทของโรงเรียน

$$\text{โดยใช้สูตรหาค่าเฉลี่ย } \bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิต}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}$$

ประกอบ กรรณสูต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ ๔, พระนคร : ไทวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๔๐.

คะแนนเฉลี่ยทำได้ในแต่ละข้อ จะแปลความดังนี้

๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑.๕๑ - ๒.๕๐	"	ไม่เห็นด้วย
๒.๕๑ - ๓.๕๐	"	ไม่แน่ใจ
๓.๕๑ - ๔.๕๐	"	เห็นด้วย
๔.๕๑ - ๕.๐๐	"	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สูตรที่ใช้ในการทดสอบค่า t (t - test) 1

$$t_i = \frac{\bar{x} - \bar{y}}{\sqrt{\frac{(n_x - 1) \sigma_x^2 + (n_y - 1) \sigma_y^2}{n_x + n_y - 2} \left(\frac{1}{n_x} + \frac{1}{n_y} \right)}}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อกลุ่ม น.ร.ชาย

\bar{y} = ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อกลุ่ม น.ร.หญิง

$n_y = n_x$ = จำนวนข้อคำถาม

σ_x = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนจากกลุ่ม น.ร.ชาย

σ_y = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนจากกลุ่ม น.ร.หญิง

๓. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนกับองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ โดยการทดสอบไคสแควร์

โดยใช้สูตร $\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]^2$

f_o = ความถี่ที่ไคจากการตอบ

f_e = ความถี่ตามสมมุติฐาน

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

Monroe, Lifton. Operating Instructions for Statistics: electronic display calculator model 1930. Orange, New Jersey. Monroe, The Calculator Co., c 1974. P.22.